

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

AARDRYKSKUNDE V1

MODEL 2007

MEMORANDUM

PUNTE: 300

Hierdie memorandum bestaan uit 12 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1**

1.1	1.1.1	Absorpsie	
	1.1.2	Infiltrasie	
	1.1.3	Transpirasie	
	1.1.4	Hidrosfeer	
	1.1.5	Kolk	
	1.1.6	Besoedeling	
	1.1.7	Voorstand	
	1.1.8	Vloedvlakte	
	1.1.9	Litosfeer	
	1.1.10	Habitat	
	1.1.11	Voedselkettings	
	1.1.12	Tropiese vlakte	
	1.1.13	Verwering	
	1.1.14	Ontbossing	(14)
1.2	1.2.1	Die permanente verlies van 'n spesie wanneer daar nie meer aanteel pare is nie.	
	1.2.2	Gronddeeltjies saamgedra in die rivierwater en gedeponeer.	
	1.2.3	Die grondoppervlakte wat al die afloop van 'n spesifieke rivierstelsel voorsien.	3x2(6)
1.3	1.3.1	<u>Abrasie</u> : (afskuring): Sanddeeltjies wat deur die golwe meegevoer word, skuur en verweer rotse. <u>Hidrouliese werking</u> : Krag van die water op die rotse laat die rotse verswak en breek. <u>Afslyting</u> : Sanddeeltjies wat in die water dryf, stamp teen mekaar en raak kleiner en rond. <u>Korrosie</u> : Daar is 'n chemiese afbreek van rotsmateriaal. <u>Ondergraving</u> : Die basis van die krans word ingekerf en die bokant val uiteindeik in. [ENIGE TWEE]	4x2(8)
	1.3.2	A sal 'n minder weestandbiedende gesteente wees / omdat daar meer erosie was en 'n baai gevorm het. B sal 'n meer weerstandbiedende gesteente wees / omdat dit deel van die landpunt uitmaak wat nie so veel as die baai ingekerf is nie.	4x2(8)
	1.3.3	Krake in die rots van die landpunt word deur die seewater ingekerf en vorm grotte. Indien daar weerskante van die landpunt grotte is, kan erosie die wand tussen hulle verweer en 'n boog vorm. Wanneer die dak van die boog uiteindelik inval as gevolg van seewater wat daarteen slaan, word hierdie deel van die landpunt vna die res geskei en ontstaan 'n stapel. [ENIGE TWEE]	3x2(6)
	1.3.4	Golfingesnyde platform of terras Abrasiplatform of terras	

		Afsettings- of golfgebonde terras	3x2(6)
1.4	1.4.1	Koraal	1x2(2)
	1.4.2	Tropiese oseane OF warm oseane	1x2(2)
	1.4.3	riwwe riwwe Atol [ENIGE TWEE]	2x2(4)
	1.4.4	Warm water Helder water Vlak water Ryk in suurstof Normale tot hoë soutinhoud [ENIGE EEN]	1x2(2)
1.5	1.5.1	Vier (4)	1x2(2)
	1.5.2	Koedoe ; Impala	2x2(4)
	1.5.3	Hulle word ontbind. Kan deur ander organismes opgevreet word. [ENIGE EEN]	1x2(2)
1.6	1.6.1	Boom Gras [ENIGE EEN]	1x2(2)
	1.6.2	Tarentaal OF voël	1x2(2)
	1.6.3	Jakkals OF Dier	1x2(2)
	1.6.4	Gras - Tarentaal - Jakkals	3x2(6)
1.7	1.7.1	Deur vis te eet wat vergiftig was met 'n chemise bestanddeel, genaamd metiel kwik, in hul liggaamsweefsel.	1x2(2)
	1.7.2	Hulle kon moontlik nie die storting van die kwik met die gevolge daarvan verbind nie. Die vergiftiging het tyd geneem om deur die trofiese vlakke te beweeg. [ENIGE EEN]	1x2(2)

1.8	1.8.1	Naby die see Naby die karavaanpark Naby die natuurpark Naby die rivier Naby die pad Oop, gelyk grond [ENIGE DRIE]	3x2(6)
	1.8.2	vleiland gebied karavaanpark natuurpark rivier strand [ENIGE TWEE]	2x2(4)
	1.8.3	Vullishoop	1x2(2)
	1.8.4	Werkskepping; Toerisme; Sal help om die gebied te verfraai Vleiland gebied sal bewaar word; Ekonomiese groei van die gebied [ENIGE DRIE]	3x2(6) [100]

VRAAG 2

2.1	2.1.1	A	
	2.1.2	C	
	2.1.3	B	
	2.1.4	J	
	2.1.5	D	
	2.1.6	G	
	2.1.7	E	
	2.1.8	K	
	2.1.9	F	
	2.1.10	I	(10)
2.2	2.2.1	Gevaar	
	2.2.2	Akwakultuur	
	2.2.3	Biomassa	
	2.2.4	Uitloging	
	2.2.5	Produseerder	
	2.2.6	Herbivore	
	2.2.7	Omnivore	
	2.2.8	Abiotiese	
	2.2.9	Ontbinders	
	2.2.10	Verbruikers	(10)

2.5	2.5.1	<u>Moedermateriaal</u> : passief / bepaal mineral samestelling / verweringspoed / tekstuur van die grond / invloed op die elemente wat in die grond aanwesig sal wees. [Enige een]	
	2.5.2	<u>Reliëf</u> : aktief / steil gradient meer oppervlak erosie en grondlaag dun / golwende landskap lewer goeie drienering en diepgrond / gelyke laaglande lewer dik en donker grond met versameling van organise materiaal. [Enige een]	
	2.5.3	<u>Tydskuur</u> : passief / oor 'n lang tydperk / grondprofiel in ewewig met omgewing [Enige een]	
	2.5.4	<u>Klimaat</u> : aktief / klimaat elemente wat betrokke is, is vogtigheids toestande (neerslag, reën) / temperatuur / wind [Enige een]	
	2.5.5	<u>Biologiese aktiwiteit</u> : verband tussen grond en plantegroei / grond soorte volgens die tipe klimaat en tipe plantegroei. [Enige een]	5x2
2.6	2.6.1	<u>Droogte</u> : Ontvang minder as die normale reënval oor 'n lang tydperk <u>Gronderosie</u> : grond word verwyder <u>Drakrag van grond oorskrei</u> : hou meer vee aan as wat die dra-krag vandie grond is / grond oorbewerk <u>Bevolkingsdruk</u> : meer mense bly in klein gebied/grond	4x2(8)
	2.6.2	<u>Droogte</u> : boorgate; besproeiing uit riviere; gebruik bastersade (Enige een) <u>Gronderosie</u> : korrekte boerdery metodes, vul dongas op, verminder vee (Enige een) <u>Drakrag van grond oorskrei</u> : verminder vee, moderne boerdery-metodes, wisselbou / voerkrale <u>Bevolkingsdruk</u> : gesinsbeplanning, mense in ander gebiede vestig / wisselbou / verstedeliking (Enige een)	4x2(8)
2.7	2.7.1	A – O horison B – A horison / sone van eluviasie C – B horison /sone van illuviasie	3x2(6)
	2.7.2	Ware grond	1x2(2)
	2.7.3	O-horison / aan die bokant	1x2(2)
			[100]

AFDELING B**VRAAG 3**

3.1	3.1.1	Vals	
	3.1.2	Waar	
	3.1.3	Waar	
	3.1.4	Vals	
	3.1.5	Waar	
	3.1.6	Vals	
	3.1.7	Vals	
	3.1.8	Waar	
	3.1.9	Vals	
	3.1.10	Waar	10x1
3.2	3.2.1	Die koste van dienste en voedsel nodig om te leef.	
	3.2.2	Geld wat in die land gebring of in 'n ander land belê is deur organisasies of besighede van ander lande om nuwe besighede of nywerhede te vestig.	
	3.2.3	'n Beleid wat volhoubare industriële ontwikkeling steun in gebiede waar armoede en werkloosheid die hoogste is.	
	3.2.4	'n Formele proses waarvolgens die fisiese, sosiale en ander gevolge van ontwikkeling op die omgewing identifiseer, voorspel en evalueer word voordat belangrike besluite geneem word.	
	3.2.5	Energie vrygestel deur splitsing van 'n atoom.	5x2
3.3	3.3.1	(a) Ryk	1x2(2)
		(b) Vervaardig die meeste van die wêreld se goedere 75% van die wêreld se verbruik Verdien 65 keer meer as die mense in die suide 90% van die wêreld se afval [ENIGE TWEE]	2x2(4)
		(c) Noorweë Nederland Japan Swede België Ierland Australië Ysland Kanada VSA	
		[ENIGE EEN – Aanvaar ander]	2x2(4)
		(d) China Algerië Morokko Suid Afrika Libië Egipte [ENIGE EEN – Aanvaar ander]	2x2(4)
	3.3.2	Dit is 'n aanduiding van menslike ontwikkeling in 'n spesifieke land. Dit kombineer lewensverwagting, vlak van opvoeding en BBP per capita. Dit dui die kwaliteit van lewe van individue in 'n land aan. [ENIGE TWEE]	2x2(4)

3.4	3.4.1	(a) Landbou Bosbou [ENIGE EEN]	1x2(2)
		(b) Vervaardiging Konstruksie [ENIGE EEN]	1x2(2)
		(c) Dienste Kleinhandel Groothandel Voedseldienste Vervoer Telekommunikasie [ENIGE EEN]	1x2(2)
	3.4.2	Tot 1991 het die vervaardigingsektor die grootste aantal mense in diens geneem. Dit het in 1992 begin afneem. Daar was 'n konstante toename in die aantal mense wat in dienste werk. In 1993 het dienste die grootste aantal mense in diens geneem Groothandel, kleinhandel en voedseldienste het vervaardiging in 1994 en 1995 verbygesteek. Dit neem nou die tweede grootste aantal mense in diens. Tussen 1992 en 1993 het landbou die kleinste werkverskaffer geword. Hoewel konstruksie nie die grootste werkverskaffer is nie, was daar 'n konstante toename in die aantal mense wat deur hierdie sektor in diens geneem is. [ENIGE VIER]	4x2(8)
	3.4.3	Namate 'n land se ekonomie ontwikkel, verander die struktuur van die ekonomie. In minder ontwikkelde lande werk meer mense in primêre aktiwiteite, effens minder in sekondêre aktiwiteite en die minste in tersiêre aktiwiteite. In ontwikkelde lande werk minder mense in primêre aktiwiteite, meer in sekondêre aktiwiteite en die meeste in tersiêre aktiwiteite. Japan se ontwikkeling het hierdie program gevolg. Aanvanklik het die meeste mense in vervaardiging (sekondêr) gewerk, maar nou werk die meeste mense in verskillende soorte dienste (tersiêr). [ENIGE VIER]	4x2(8)

3.5	3.5.1	Ervaar uitstekende, verskeidenheid gebiede Kennis van plaaslike flora en fauna Erfenis gebiede Erken die landskap as 'n waardevolle hulpbron vir ekonomiese groei en sosiale ontwikkeling Bevorder respek vir die omgewing Herontwaking van die gess van die San mense Bring die verskeie kulturele, sosiale en ekonomiese elemente van die Clanwilliam streek byeen. [ENIGE TWEE]	2x2(4)
	3.5.2	Gebruik plaaslike material om kothuise te bou Kennis van plaaslike flora en fauna Kennis van erfenis gebiede [ENIGE TWEE]	2x2(4)
	3.5.3	Opleiding as rotsgidse Lewensvaardighede Spyseniering Handewerk Natuurbewaring [ENIGE DRIE]	3x2(6)
	3.5.4	In die Oudrif advertensie – balans tussen grond vir ontspanning en grond vir natuurbewaring Betrek plaaslike mense In Clanwilliam advertensie – respek vir omgewing. Landskap as waardevolle hulpbron vir ekonomiese groei en sosiale ontwikkeling. [ENIGE DRIE]	3x2(6)
	3.5.5	Ja Oudrif – instandhouding, onderhoud en voorsiening van uistekende diens Clanwilliam – respek vir die omgewing / natuurbewaring. Erken die landskap as 'n waardevolle hulpbron. [ENIGE EEN]	2x2(4)

3.6	3.6.1	Olie	1x2(2)
	3.6.2	Nie-hernieubaar	1x2(2)
	3.6.3	Campfire projek Kwotas – besluit of hulle die diere wil doodmaak en eet / OF indieh hulle dit wil verkoop Uitdunning van olifante [ENIGE EEN]	1x2(2)
	3.6.4	Kenia – ontbossing Nigerië – grootskaalse olie ontginning Vernietiging van groot dele van Niger delta Grond besoedeling - Nigerië Water besoedeling - Nigerië [ENIGE EEN]	1x2(2)
	3.6.5	Vernietiging van groot dele van Niger delta Grond besoedeling Water besoedeling Visbesoedeling Bedreiging van lewensmiddele van gemeenskappe [ENIGE TWEE]	2x2(4)
	3.6.6	Beheer oor die natuurlike hulpbronne in die gebied Gee kwotas aan boeredorpie komitees Kan diere doodmaak en eet Verkoop kwotas aan safari jagters [ENIGE TWEE]	2x2(4) [100]

VRAAG 4

4.1	4.1.1	B	
	4.1.2	C	
	4.1.3	A	
	4.1.4	B	
	4.1.5	D	
	4.1.6	C	
	4.1.7	D	
	4.1.8	D	
	4.1.9	C	
	4.1.10	C	10x2
4.2	4.2.1	Ontwikkelingsgaping	1x2(2)
	4.2.2	2.9 %	1x2(2)
	4.2.3	Noordelike Afrika	1x2(2)
	4.2.4	Nigerië	1x2(2)
	4.2.5	Suid-Afrika	1x2(2)
	4.2.6	'n Plan vir die ekonomiese ontwikkeling van Afrika	1x2(2)

- 4.3 Beklemtoon omgewings volhoubaarheid en ekonomiese ontwikkeling
Verswak nie die kwaliteit van die bestaande omgewing nie
Nle 'n kritiese vermindering van die beskikbaarheid van hernieubare hulpbronne nie
Neem nie in ag die waarde van nie-hernieubare hulpbronne nie
Die oorlewing van ander spesies vir die nageslag is nie onderhandelbaar nie. 4x2(8)
- 4.4 4.4.1 b. werk in landerye
c. gaan haal hout
d. gaan haal water 3x2(6)
- 4.5 Gebruik die rubriek om die vraag te merk
Vrouens moet grond/eiendom gegee word
Vrouens moet dieselfde as mans betaal word
Vrouens moet bemagtig word
Vroue moet toegang tot lenings hê
Vroue moet 'n mark vir hul produkte hê
Vroue moet voorkeur geniet as dit kom by werksgeleenthede
Vroue moet president van land kan word
Vroue gelyke verteenwoordiging geniet in Parlement
Gee erkenning aan vroue in die werksplek
Vroue moet geregtig wees op kraamverlof
Vroue gelyke verteenwoordiging in topbestuur van maatskappye
Vroue moet 50% van werksmag wees
Vroue moet BD (besturende direkteur) van maatskappye kan word
Vroue moet gelyk behandel word

Skaal	Punte uit 14
Leerling noem SEWE of meer relevante feite. Vol sinne word gebruik. Leerlinge was oorspronklik en kreatief in sy/haar antwoord. Die korrekte, aangewese en beskrywende taalgebruik sonder foute.	7 x 2
Leerling noem SEWE relevante feite, maar nie in vol sinne nie of SES relevante feite in vol sinne. Taalgebruik en spelling is op standard soos verwag op die vlak.	6 x 2
Leerlinge noem SES relevante feite, maar nie in vol sinne nie of VYF relevante feite in vol sinne. Taalgebruik en spelling is op standard, maar nie soos verwag op die vlak.	5 x 2
Leerlinge noem VYF relevante feite maar nie vol sinne nie of VIER relevante feite in vol sinne. Taalgebruik en spelling is swak.	4 x 2
Leerlinge noem VIER relevante feite, maar nie in vol sinne nie of DRIE relevante feite in vol sinne. Taalgebruik en spelling slordig.	3 x 2
Leerlinge noem DRIE relevante feite, maar nie in vol sinne nie of TWEE relevante feite in vol sinne. Swak taalgebruik en spelling word gebruik.	2 x 2
Leerling noem TWEE feite maar nie in vol sinne nie of EEN relevante feit in vol sinne. Gebrek aan woordeskat. Taal is swak gebruik.	1 x 2

4.6	4.6.1	EU – Olie Kenia - hout	2x2(4)
	4.6.2	EU – 60% (Merk tussen 55 – 65%) Kenia – 60% (Merk tussen 55 – 65%)	2x2(4)
	4.6.3	85% (Merk tussen 80 – 90%)	1x2(2)
	4.6.4	Biomassa brandstof – organiese materiaal word gebruik as brandstof soos hout, hooi en diere afval.	1x2(2)
	4.6.5	85% (Merk tussen 80 – 90%)	1x2(2)
	4.6.6	'n Hulpbron wat nie gehersirkuleer of weer gebruik kan word nie of steenkool, gas, olie.	1x2(2)
4.7	4.7.1	Hulpbronne wat hulself kan hernu en/of aanvul en is hoofsaaklik van lewende plant- en dierehulpbronne, grond en water.	1x2(2)
	4.7.2	Hernieubaar Water verdamp en vorm wolke wat reën / water kan gehersirkuleer word.	2x2(4)
	4.7.3	Oneweredig	1x2(2)
	4.7.4	Meer in middle./ ewenaar Minder na die suide Minder na Namibië se kant toe Niks in die noorde [ENIGE TWEE]	2x2(4)
	4.7.5	In die Sahara woestyn / geen of lae reënval [ENIGE EEN]	1x2(2)
	4.7.6	Primêre	1x2(2)
	4.7.7	Nie 'n hoë reënval gebied kan dus geen ploeggrond (bewerkte) gebiede. Grasvelde Tradisionele veeboere Rykdom/aansien van persoon gemeet aan die grootte van sy trop/kudde Nomadiese leefstyd vandie mense in daardie gebied [ENIGE TWEE]	2x2(4)
	4.7.8	Gebrek aan vaardighede / gebrek aan kennis / tradisionele boerdery metodes / glo in bestaansboerdery / lae reënval in sommige gebiede / lae produktiwiteit / te arm / geen meganisasie. [ENIGE TWEE]	2x2(4)
		GROOTTOTAAL:	[100] 300